

Høringsnotat

Politiavdelingen

Dato: 6. september 2024

Saksnr: 24/5789

Høringsfrist: 18. oktober 2024

Høring – endringer i politiregisterforskriften – implementering av direktiv (EU) 2023/977 om utveksling av informasjon mellom rettshåndhevende myndigheter

1 Innledning

I dette høringsnotatet foreslås endringer i politiregisterforskriften kapittel 71 som følge av implementering av direktiv 2023/977 om utveksling av informasjon mellom rettshåndhevende myndigheter (heretter kalt direktivet). Direktivet erstatter Rådets rammebeslutning 2006/960/JHA av 18.12.2006 om forenkling av utveksling av informasjon og etterretninger mellom rettshåndhevende myndigheter i Den europeiske union. Rammebeslutningen ble også omtalt som «Det svenske initiativet».

Direktivet omfattes av avtale av 18. mai 1999 om Norge og Islands tilknytning til gjennomføringen, anvendelsen og videreutviklingen av Schengen-regelverket. Norge er derfor forpliktet til å gjennomføre direktivet. Frist for gjennomføring av direktivet er 12. desember 2024.

Direktivet vedlegges i dansk oversettelse.

2 Kort om gjeldende rett

Som nevnt ovenfor vil direktivet erstatte rammebeslutningen. Hensikten med rammebeslutningen var å effektivisere utvekslingen av informasjon og etterretninger mellom medlemsstatenes rettshåndhevende myndigheter.

Et prinsipp som lå til grunn for rammebeslutningen var at reglene for utveksling av informasjon mellom rettshåndhevende myndigheter i medlemsstatene ikke skulle være strengere enn de tilsvarende nasjonale reglene for utveksling av informasjon mellom rettshåndhevende myndigheter. Dette gjaldt imidlertid ikke informasjon innhentet ved bruk av tvangsmidler etter straffeprosessloven eller opplysninger som skulle brukes som bevis i en straffesak. Rammebeslutningen inneholdt også regler for prosedyrer for informasjonsutveksling, tidsfrister og hvilke grunner som kan ligge til grunn for å avslå anmodninger om informasjon. Informasjon skulle utveksles via allerede eksisterende plattformer.

Rammebeslutningen er gjennomført i norsk rett i politiregisterforskriften kapittel 71. For å gjøre regelverket lettere tilgjengelig for brukerne har kapittelet en noe annen struktur enn rammebeslutningen. Kapittel 71 består av tre deler. Del I inneholder generelle bestemmelser ved utveksling av opplysninger. Del II

inneholder reglene som gjelder når norsk politi utleverer opplysninger, mens del III gir anvisning på hvilke regler som gjelder når norsk politi mottar opplysninger fra kompetente myndigheter i medlemslandene. Departementet tar sikte på å videreføre denne strukturen ved gjennomføringen av direktivet.

3 Kort om bakgrunnen for direktivet, hovedinnholdet i og høringen av forslaget til direktivet

Kommisjonen la den 8. desember 2021 frem forslag til nytt direktiv. I forslaget ble behovet for effektiv informasjons- og erfaringsutveksling fremhevet som sentrale tiltak i kampen mot organisert kriminalitet og terrorisme.

Forslaget viste til at mer enn 70% av organiserte kriminelle grupper er til stede i mer enn tre medlemsstater. Det ble også vist til at flere medlemsstater har gjeninnført kontroll på indre grenser, blant annet for å hindre sekundærmigrasjon. Det ble derfor fremhevet at det var rom for forbedring når det gjaldt politikontroller og samarbeid, herunder samarbeid og informasjonsutveksling. Kommisjonen slo fast at det er utfordringer knyttet til rettshåndhevende myndigheters mulighet til effektivt å utveksle informasjon med samarbeidspartnere i andre medlemsstater og at dette utnyttes av kriminelle.

Forslaget bygget på rammebeslutningen, men inneholdt også bestemmelser som representerte noe nytt. Av bestemmelser som til dels videreførte rammebeslutningen, men med flere endringer, var bestemmelser om prosedyrer for forespørsler om informasjon og om hvordan disse skal behandles og besvares. Det ble herunder foreslått regler for når forespørsler om informasjon kan avslås.

Som noe nytt ble det blant annet foreslått regler som satte krav til at det blir etablert sentrale kontaktpunkter («Single Point of Contact») hvor en medlemsstats rettshåndhevende myndigheter har ett enkelt kontaktpunkt hvor man kan henvende seg for å be om informasjon. Det gis herunder regler om kontaktpunktets oppgaver, sammensetning og om saksbehandlingssystem.

Europols rolle ble foreslått styrket ved at Europol som hovedregel skulle motta kopi av meldingene fra de sentrale kontaktpunktene. Videre ble det foreslått at informasjonssystemet SIENA skal brukes for kommunikasjonen mellom de sentrale kontaktpunktene.

Det nærmere innholdet i det endelige direktivet vil bli omtalt i punkt 4.

Høringen av forslaget til direktivet

Forslaget ble sendt på høring i februar 2022. Blant dem som uttalte seg, stilte Datatilsynet seg positiv til forslaget.

Politidirektoratet stilte seg positiv til bruk av SIENA som standard kommunikasjonskanal og mente Norge allerede oppfyller kravene som settes til sentralt kontaktpunkt. Direktoratet mente videre at det var behov for omfattende endringer i eksisterende systemer for å kunne ta ut statistikk.

Kripos hadde merknader til flere av forslagens bestemmelser. Disse fremkom også i andre lands posisjoner og førte til at endelig rettsakt på viktige punkter ble endret i tråd med Kripos' uttalelse. Forhold som på norsk side ville kunne skapt betenkeligheter med å implementere direktivet synes dermed å være ryddet av

veien. Dette gjaldt eksempelvis forslaget om at meldinger som hovedregel skulle gått i kopi til Europol.

4 Nærmere om direktivet og endringsforslagene

I det følgende omtales hovedinnholdet i de enkelte kapitlene i direktivet med fokus på de bestemmelsene som nødvendiggjør endringer i politiregisterforskriften. Som nevnt ovenfor har kapittel 71 en noe annen struktur enn rammebeslutningen. Det er også viktig å understreke at kapittel 71 ikke gjenspeiler samtlige av bestemmelsene i rammebeslutningen. Begrunnelsen for dette var først og fremst å unngå en for detaljert regulering. Siden rammebeslutningen i sin helhet er gjennomført i § 71-1, innebærer det at den gjelder fullt ut, og reglene i kapittel 71 må derfor suppleres med bestemmelsene i rammebeslutningen som ikke er uttrykkelig gjennomført. Det samme vil gjelde for gjennomføringen av direktivet. Videre er direktivet mer omfattende enn rammebeslutningen, med til dels detaljerte saksbehandlingsregler og eksemplifiseringer. I endringsforslagene vil det derfor i større grad enn i dag bli henvist til de aktuelle artiklene i direktivet fremfor å gjengi innholdet i artiklene.

4.1 Kapittel I Generelle bestemmelser

Kapittel I inneholder bestemmelser om direktivets formål, virkeområde, definisjoner av sentrale begreper som benyttes i direktivet samt prinsipper for utveksling av opplysninger.

I *artikkel 1* angis direktivets formål og virkeområde. Formålet er på lik linje med rammebeslutningen artikkel 1 en hensiktsmessig og rask informasjonsutveksling i den hensikt å bekjempe kriminalitet. Formålet er i forskriften gjennomført i § 71-1, og her må begrepet «rammebeslutning» erstattes med «direktiv».

Direktivets virkeområde er også sammenfallende med rammebeslutningens virkeområde ved at det gis en nærmere beskrivelse av på hvilke forhold direktivet *ikke* kommer til anvendelse.

Direktivet gjelder ikke dersom utveksling av informasjon mellom rettshåndhevende myndigheter allerede er regulert i andre rettsakter, som for eksempel Schengen informasjonssystem (SIS) og Prüm. Det samme gjelder for andre bilaterale eller multilaterale avtaler som medlemslandene er forpliktet til å overholde. Dette unntaket er nedfelt i forskriften § 71-4 og nødvendiggjør ingen endringer.

Direktivet pålegger ikke medlemsstatene å innhente informasjon ved bruk av tvangsmidler, lagre opplysninger kun med det formål å stille dem til rådighet for rettshåndhevende myndigheter i andre medlemsland, eller å utlevere informasjon til rettshåndhevende myndigheter i andre medlemsstater med sikte på å bli brukt som bevis i rettssaker, jf. artikkel 1 nr. 3. Videre gir direktivet etter artikkel 1 nr. 4 heller ikke noen rett til å bruke opplysninger som er utlevert i henhold til direktivet som bevis i rettssaker, med mindre avgivende medlemsstat gir samtykke til slik bruk.

Disse unntakene er nedfelt i forskriften § 71-7 annet ledd nr. 1 og 2 og § 71-18, og medfører derved ikke noe endringsbehov.

Departementet foreslår likevel noen endringer. For det første foreslås å endre overskriften i del II i kapittel 71 ved å fjerne «og etterretninger». Dette begrepet ble brukt i rammebeslutningen i tillegg til «opplysninger», men er ikke videreført i direktivet. Begrepet «og etterretninger» vil derfor også bli strøket i alle bestemmelser der det blir brukt.

Videre ser departementet nå at det ikke er riktig når det i forskriften § 71-7 første ledd vises til definisjonen av «ansvarlig myndighet» i § 71-2 nr. 3. Bestemmelsen i § 71-7 første ledd gir uttrykk for at politiet skal utlevere informasjon til medlemslandenes kompetente myndigheter, og definisjonen av disse er nedfelt i rammebeslutningen artikkel 2 bokstav a. Definisjonen i § 71-3 nr. 3 gjelder kun hvem som er ansvarlig myndighet i Norge. Som følge av dette må henvisningen til § 71-2 nr. 3 erstattes med en henvisning til direktivet artikkel 2 nr. 1. Videre er det overflødig å nevne at slike myndigheter gjennomfører «en etterforskning eller kriminaletterrettingsoperasjon» siden myndighetens virksomhet også fremgår av definisjonen i artikkel 2.

I direktivets *artikkel 2* gis det definisjoner av en rekke begreper som benyttes i direktivet, som i det alt vesentlige er sammenfallende med definisjonene i rammebeslutningen artikkel 2.

I forskriften er definisjonene regulert i § 71-2. Som det fremgår der har man kun valgt å ta inn definisjonen av «ansvarlig myndighet», mens de øvrige definisjonene i rammebeslutningen artikkel 2 ikke er gjennomført i bestemmelsen. I stedet for har man definert begrepene «medlemsland» og «tredjeland» siden Norge ikke er medlem av EU. Videre har man valgt å definere begrepet «hastesak», selv om begrepet ikke er definert i rammebeslutningen artikkel 2.

De begrepene som etter dette ikke er definert i § 71-2 er direktivet artikkel 2 nr. 2 til 8, som definerer begrepene utpekt rettshåndhevende myndighet, alvorlig straffbar handling, opplysninger, tilgjengelige opplysninger, direkte tilgjengelige opplysninger, indirekte tilgjengelige opplysninger og personopplysninger. Med «direkte tilgjengelige opplysninger» menes opplysninger der politiet har direkte søketilgang, mens det med «indirekte tilgjengelige opplysninger» siktes til opplysninger som politiet kan innhente fra andre offentlige organer eller private uten å måtte bruke tvangsmidler.

Når direktivet gjennomføres i § 71-1 vil disse definisjonene uansett gjelde. Videre fremgår det av § 71-1 at kapitlet ikke gjennomfører bestemmelser som allerede er regulert i politiregisterloven, noe som for eksempel gjelder for begrepet «personopplysninger», som er definert i politiregisterloven § 2 nr. 1. Som nevnt tidligere har man ved implementeringen av rammebeslutningen valgt ikke å gjengi samtlige av bestemmelsene for å unngå for mye detaljregulering. Departementet har heller ikke fått tilbakemelding om at denne fremgangsmåten har skapt problemer i forbindelse med anvendelsen av kapittel 71. Departementet er imidlertid ikke fremmed for å innta flere definisjoner i § 71-2 dersom høringsinstansene gir uttrykk for et slikt behov.

På denne bakgrunn foreslås det kun å endre § 71-2 ved å erstatte begrepet «rammebeslutning» med «direktiv».

I *artikkel 3* fastsettes prinsippene for utveksling av informasjon, som er tilgjengelighet, lik tilgang, konfidensialitet, eierskap til opplysninger og opplysningers pålitelighet.

Prinsippet om tilgjengelighet innebærer at opplysninger som er tilgjengelig hos et sentralt kontaktpunkt i ett land i prinsippet skal være tilgjengelig for andre lands kontaktpunkter. Prinsippet om lik tilgang til informasjon innebærer at rettshåndhevende myndigheter i andre medlemsstater som hovedregel skal ha samme adgang til informasjon som ved utveksling av informasjon nasjonalt. Prinsippet om konfidensialitet innebærer at andre lands bestemmelser om konfidensialitet skal respekteres ved at mottatt informasjon undergis tilsvarende sikring som i medlemsstaten som har delt informasjonen. Prinsippet om eierskap til opplysninger innebærer at opplysninger mottatt fra andre land kun kan formidles videre etter samtykke fra dem som har stilt opplysningene til rådighet. Prinsippet om opplysningers pålitelighet innebærer at opplysninger som er uriktige, ufullstendige eller utdaterte skal slettes eller rettes og at behandling av slike opplysninger skal være underlagt begrensninger.

Artikkel 3 i direktivet tilsvarer artikkel 3 i rammebeslutningen og medfører således ikke noe nytt. Siden disse prinsippene gjenspeiles i del II og III i forskriften kapittel 71 er det ikke grunn til å gjengi bestemmelsen i forskriften.

4.2 Kapittel II Utveksling av opplysninger via sentrale kontaktpunkter

Kapittel II omhandler utveksling av informasjon mellom de sentrale kontaktpunktene. Hovedregelen er at anmodninger og svar på disse skal formidles mellom de sentrale kontaktpunktene.

Artikkel 4 omhandler anmodninger om opplysninger til sentrale kontaktpunkter.

Etter artikkel 4 nr. 1 første ledd skal anmodninger om utlevering av opplysninger som hovedregel sendes fra det nasjonale sentrale kontaktpunkt til det sentrale kontaktpunkt i et annet medlemsland. Etter artikkel 4 nr. 1 annet ledd og artikkel 5 nr. 3 kan imidlertid medlemslandene også utpeke rettshåndhevende myndigheter som kan sende anmodninger direkte til sentrale kontaktpunkter eller utpekte rettshåndhevende myndigheter i andre medlemsland dersom dette er hjemlet i nasjonal rett. I slike tilfeller skal utpekte rettshåndhevende myndigheter som hovedregel sende kopi av meldingen til deres sentrale kontaktpunkt, jf. artikkel 4 nr. 1 tredje ledd.

Dersom medlemslandene utpeker slike myndigheter, skal det sendes en liste til Kommisjonen med angivelse av hvilke myndigheter som kan sende anmodninger.

Etter artikkel 4 nr. 2 kan utpekte rettshåndhevende myndigheter etter en konkret vurdering unnlate å sende kopi til sitt nasjonale kontaktpunkt hvis saken det gjelder er svært sensitiv, i terrorsaker eller dersom en persons sikkerhet tilsier det.

Etter artikkel 4 nr. 3 skal anmodninger om utlevering av opplysninger bare sendes dersom det finnes objektive holdepunkter for å anta at de etterspurte opplysningene er nødvendige og proporsjonale for formålet og det er grunn til å anta at informasjonen det spørres om er tilgjengelig i medlemslandet.

Artikkel 4 nr. 4 regulerer hastesaker. For det første skal det av anmodningen fremgå at saken haster. Videre skal det i anmodningen gjøres rede for hva som er årsaken til at saken haster, og i bokstavene a til d er det listet opp hvilke forhold som tilsier at saken haster.

Artikkel 4 nr. 5 regulerer hvilke opplysninger som skal fremgå av en anmodning. I bokstavene a til f er det gitt en oppstilling av hvilke minimumskrav som gjelder,

herunder skal det spesifiseres hvilke opplysninger man ønsker å få utlevert, gis en beskrivelse av de faktiske forholdene og hvilket lovbrudd som antas å foreligge og hvorfor det er grunn til å tro at angjeldende medlemsland har disse opplysningene.

Etter artikkel 4 nr. 6 skal medlemslandene sikre at anmodninger utformes på et språk som det anmodede medlemsland har satt opp på sin liste over språk i medhold av artikkel 11.

Artikkel 4 nødvendiggjør flere endringer i forskriften kapittel 71.

Hvilke informasjonskanaler som kan benyttes er regulert i § 71-5, hvorefter politiet kan benytte eksisterende kanaler for informasjonsutveksling. Direktivet legger opp til at informasjonsutvekslingen som hovedregel skal skje via sentrale kontaktpunkter. I Norge vil Kripos være det sentrale kontaktpunktet. Det åpnes imidlertid i artikkel 4 nr. 1 første ledd for at også andre kompetente myndigheter enn det sentrale kontaktpunktet under nærmere bestemte vilkår kan sende eller mottar anmodninger. Etter den samme bestemmelsen må denne muligheten være hjemlet i nasjonal rett. Departementet kan ikke se noen grunn til å stenge for denne muligheten og foreslår derfor å hjemle denne muligheten i § 71-5. I praksis vil det være politidistriktene og påtalemyndigheten som er omfattet av ordningen, jf. også § 71-3. En spesifisering av hvilke myndigheter ordningen omfatter vil bli oppført på en liste som skal sendes til Kommisjonen.

Departementet foreslår videre at bestemmelsene i artikkel 4 nr. 1 tredje ledd om at annen kompetent myndighet skal sende kopi av anmodningen til det nasjonale kontaktpunktet og nr. 2 om at slik oversendelse på nærmere bestemte vilkår kan unnlates, gjennomføres i § 71-5 ved å henvise til de nevnte bestemmelsene i direktivet. Endelig foreslås begrepet «for internasjonalt rettslig samarbeid» strøket som overflødig.

På denne bakgrunn foreslås det at politiregisterforskriften § 71-5 kan lyde:

§ 71-5 Informasjonskanal og språkvalg

Politiet skal som hovedregel benytte de sentrale kontaktpunktene ved utveksling av opplysninger etter dette kapitlet. Det sentrale kontaktpunkt i Norge er Kripos. Dersom anmodning om utlevering av opplysninger fremsettes av annen ansvarlig myndighet, jr. § 71-2 nr. 3, gjelder direktivet artikkel 4 nr. 1 tredje ledd og nr. 2 tilsvarende.

Politiet skal bruke det arbeidsspråk som den valgte informasjonskanalen selv bruker.

Artikkel 4 nr. 3 til 6 regulerer kravene til utformingen av anmodninger om utlevering av opplysninger, herunder vilkårene for at en anmodning haster. Slike anmodninger er regulert i forskriften § 71-16. Siden disse bestemmelsene er atskillig mer omfattende enn de tilsvarende bestemmelsene i rammebeslutningen, foreslår departementet at nåværende ordlyd i § 71-16 erstattes med en henvisning til direktivet artikkel 4 nr. 3 til 6. I tillegg foreslår departementet å endre overskriften i del III i kapittel 71, som lyder «Behandling av opplysninger og etterretninger som er mottatt av et medlemsland». Begrunnelsen for dette er at overskriften er for snever siden kapitlet også omfatter anmodninger om utlevering av opplysninger, og ikke bare behandling av opplysninger som er

mottatt. I tillegg foreslås det å sløyfe begrepet «etterretninger» siden direktivet ikke benytter begrepet.

På denne bakgrunn foreslås det at overskriften i del III i politiregisterforskriften kapittel 71 og § 71-16 kan lyde:

III. Anmodning om utlevering av opplysninger og behandling av opplysninger som er mottatt av et medlemsland.

§ 71-16 Anmodning om opplysninger fra annet medlemsland

Politiet kan i saker som gjelder avdekking, forebygging eller etterforskning av et lovbrudd be et medlemsland utlevere opplysninger i samsvar med bestemmelsene i direktivet artikkel 4 nr. 3 til 6.

Artikkel 5 regulerer hvilke tidsrammer som gjelder for behandlingen av anmodninger. Med mindre en anmodning er merket som hastesak skal anmodninger besvares så raskt som mulig og innen åtte timer når informasjonen som etterspørres er direkte tilgjengelig, innen tre dager når informasjonen er tilgjengelig men må fremskaffes, og innen syv dager i øvrige tilfeller. Disse fristene tilsvarer dem som var lagt til grunn i rammebeslutningen artikkel 4, som er gjennomført i politiregisterforskriften § 71-8.

En endring i forhold til rammebeslutningen er at tidsfristene for utlevering av informasjon der var avgrenset til nærmere bestemte sakstyper. Disse sakstypene var nedfelt i Rådets rammebeslutning 13. juni 2002 (2002/584/JHA Europeisk arrestordre) artikkel 2, videreført i avtale 28. juni 2006 mellom Den europeiske union og Republikken Island og Kongeriket Norge om overleveringsprosedyre mellom medlemsstatene i Den europeiske union og Island og Norge artikkel 3 nr. 4. Denne avgrensningen fremgår ikke lenger av direktivet, noe som innebærer at fristene for overlevering av informasjon gjelder generelt og ikke kun i bestemte typer saker. Som følge av dette må forskriften § 71-9 oppheves siden bestemmelsen kun regulerer tidsfristen for bestemte typer straffesaker. Siden § 71-8 etter endringen vil regulere all saksbehandling i forbindelse med frister, må også annet ledd i § 71-15 oppheves (der det vises til regler som følger av rammebeslutningen).

Når det gjelder forskriften § 71-8 foreslår departementet at ordlyden i bestemmelsen erstattes med en henvisning til artikkel 5. Selv om fristene fortsatt er de samme, inneholder artikkel 5 i tillegg detaljerte bestemmelser om saksbehandlingsregler i forbindelse med fristutsettelse i de ulike type sakene, hvem som skal få kopi av underretningen mv. Videre må § 71-8 tredje og fjerde ledd uansett oppheves siden direktivet ikke lenger opererer med særskilte frister for bestemte sakstyper.

På denne bakgrunn foreslås det at politiregisterforskriften § 71-8 kan lyde:

§ 71-8 Tidsfrister og saksbehandlingsregler for utlevering av opplysninger

Anmodninger om utlevering av opplysninger fra andre medlemsland skal besvares innenfor de fristene og i henhold til de saksbehandlingsreglene som følger av direktivet artikkel 5.

I *artikkel 6* reguleres de tilfellene der en anmodning om utlevering av opplysninger kan avslås. Dette kan blant annet være tilfelle hvor informasjonen det spørres om ikke foreligger, hvor et nødvendig samtykke fra domstoler ikke gis, hvor utlevering av informasjon vil kunne skade grunnleggende sentrale sikkerhetsinteresser eller sette en etterforskning i fare. Informasjon kan også nektes hvis forholdet det er tale om har en strafferamme på ett år eller mindre, eller om forholdet det er tale om ikke er straffbart i medlemsstaten anmodningen er rettet til. I artikkel 6 nr. 2 og 3 gis det nærmere regler for saksbehandlingen i forbindelse med avslag for anmodninger.

Artikkel 6 tilsvarende artikkel 10 i rammebeslutningen og er gjennomført i forskriften § 71-12.

Artikkel 6 inneholder noen flere avslagsgrunner enn artikkel 10 i rammebeslutningen, herunder er det uttrykkelig nevnt at anmodninger kan avslås dersom mottakende medlemsland ikke er i besittelse av de etterspurte opplysningene eller at anmodningen ikke oppfyller kravene i artikkel 4. I tillegg er det i artikkel 6 gitt detaljerte regler om saksbehandlingen, herunder om hvem avslaget skal sendes til og på hvilket språk, angivelse av begrunnelsen for avslaget og hvilken betydning avslaget har for fristene.

Departementet foreslår derfor at § 71-12 endres ved å vise til at avslag på anmodninger skal behandles i samsvar med artikkel 6. Videre foreslås å endre overskriften i artikkel § 71-12 fra «Tilbakehold av opplysninger/unntak fra utleveringsplikten» til «Avslag på anmodninger om utlevering av opplysninger».

Videre foreslås det å oppheve forskriften § 71-11, som gir anvisning på at politiet bare kan utlevere opplysninger som er mottatt av et annet medlemsland eller tredjeland dersom opprinnelseslandet har samtykket. At slikt samtykke er en forutsetning for utlevering fremgår av artikkel 5 nr. 1 bokstav h, og det er derfor ikke nødvendig å regulere dette særskilt.

På denne bakgrunn foreslås det at politiregisterforskriften § 71-12 kan lyde:

§ 71-12 *Avslag på anmodninger om utlevering av opplysninger*

Politiet kan avslå anmodninger om utlevering av opplysninger dersom vilkårene i direktivet artikkel 6 nr. 1 er oppfylt og i henhold til saksbehandlingsreglene i artikkel 6 nr. 2 til 4.

4.3 Kapittel III Annen utveksling av opplysninger

Direktivets kapittel III regulerer når informasjon utveksles etter eget initiativ eller når informasjon formidles direkte til en rettsåndhevende myndighet i et annet medlemsland.

Etter *artikkel 7* nr. 1 kan et medlemsland formidle informasjon via sitt sentrale kontaktpunkt av eget initiativ når objektive grunner tilsier at dette vil være relevant for denne medlemsstaten i arbeidet med å forebygge, avdekke eller etterforske kriminelle handlinger. Etter artikkel 7 nr. 2 er et medlemsland forpliktet til å formidle slik informasjon av eget tiltak i saker om alvorlig kriminalitet. Unntakene i artikkel 6 nr. 1 bokstav c og f gjelder imidlertid tilsvarende. I bestemmelsens nr. 3 og 4 er det igjen gitt regler om hvem som skal tilsendes kopi av meldingen mv. og når man kan unnlate å sende kopi til de sentrale kontaktpunktene.

Artikkel 7 avløser artikkel 7 i rammebeslutningen, som er gjennomført i forskriften § 71-13.

Begge artiklene omhandler informasjonsformidling av eget tiltak, men det er betydelige forskjeller. I artikkel 7 i rammebeslutningen er forpliktelsen til å formidle opplysninger av eget tiltak knyttet til straffbare handlinger som er nedfelt i Rådets rammebeslutning 13. juni 2002 (2002/584/JHA Europeisk arrestordre) artikkel 2, videreført i avtale 28. juni 2006 mellom Den europeiske union og Republikken Island og Kongeriket Norge om overleveringsprosedyre mellom medlemsstatene i Den europeiske union og Island og Norge, artikkel 3 nr. 4, mens artikkel 7 i direktivet knytter forpliktelsen kun til alvorlige straffbare handlinger. Videre åpner direktivet for at det også kan formidles informasjon av eget tiltak i mindre alvorlige saker, jf. artikkel 7 nr. 1, og i tillegg gis det anvisning på en rekke saksbehandlingsregler.

Forskriften § 71-13 må derfor endres, og departementet foreslår at den nye reguleringen skjer gjennom henvisning til artikkel 7.

På denne bakgrunn foreslås det at politiregisterforskriften § 71-13 kan lyde:

§ 71-13 Utlevering av opplysninger av eget tiltak

Utlevering av opplysninger av eget tiltak skjer i samsvar med vilkårene i direktivet artikkel 7 nr. 1 og 2 og i henhold til saksbehandlingsreglene i artikkel 7 nr. 3 og 4.

I artikkel 8 reguleres de tilfellene der anmodninger og informasjon formidles direkte fra et sentralt kontaktpunkt til rette rettshåndhevende myndighet i et annet medlemsland eller direkte mellom rettshåndhevende myndigheter. Med unntak av saker som av ulike grunner er svært sensitive, skal kopi av anmodningene og svar på disse sendes medlemsstatenes sentrale kontaktpunkter.

Departementet foreslår at artikkel 8 gjennomføres ved å henvise til bestemmelsen i § 71-5 som nytt tredje ledd, se forslaget i punkt 6 i høringsnotatet.

4.4 Kapittel IV Utfyllende regler om formidling av opplysninger etter kapittel II og III

Kapittel IV gir utfyllende bestemmelser om den informasjonsutvekslingen som skjer i henhold til kapitlene II og III.

I artikkel 9 nr. 1 nedfelles prinsippet om lik tilgang, hvilket vil si at en medlemsstat ikke skal kreve samtykke fra judicielle myndigheter («judicial authorisation») til å utlevere informasjon til en annen medlemsstat hvis slikt samtykke ikke er nødvendig for å utveksle tilsvarende informasjon internt. For informasjon som først kan utveksles etter samtykke, skal medlemsstaten etter artikkel 9 nr. 2 iverksette alle nødvendige tiltak for å få slikt samtykke så snart som mulig.

Artikkel 9 nr. 1 og 2 tilsvarer rammebeslutningen artikkel 3 nr. 3 og 4, som er gjennomført i forskriften § 71-10. Forskjellen mellom direktivet artikkel 9 nr. 2 og rammebeslutningen artikkel 3 nr. 4 er at direktivet foreskriver at slikt samtykke skal innhentes umiddelbart. Departementet foreslår at tidsperspektivet tilføyes i § 71-10 og at man benytter det samme uttrykket som i politiregisterloven § 53 siste

ledd ved at det tilføyes at slikt samtykke skal innhentes «uten unødig opphold». Videre foreslås det at ordene «utenfor politiet og påtalemyndigheten» i § 17-10 første ledd sløyfes som overflødig.

I *artikkel 10* gjentas kravene i personverndirektivet ((EU) 2016/680) artikkel 7 nr. 2 til kvalitetssikring av opplysninger som overleveres og mottas, samt til å påse at overlevering av opplysninger vil være nødvendig og proporsjonal i forhold til grunnlaget for anmodningen.

Kravene til opplysningenes kvalitet og databeskyttelse er i rammebeslutningen regulert i artikkel 8. Siden disse forholdene reguleres av politiregisterloven var det ikke nødvendig å gjennomføre bestemmelsen i kapittel 71, og det samme gjelder for artikkel 10 i direktivet.

Etter *artikkel 11* skal informasjon mellom sentrale kontaktpunkter kunne utveksles på engelsk. Ut over dette skal de sentrale kontaktpunktene utarbeide en liste over hvilke språk de kan motta henvendelser på.

Når sentrale kontaktpunkter anmoder om og utveksler informasjon, skal de etter *artikkel 12* også vurdere om en kopi skal sendes Europol. En medlemsstat skal påse at informasjon fra andre medlemsstater eller tredjestater kun sendes Europol når disse har samtykket til at opplysningene overleveres. Informasjon i henhold til direktivet skal etter *artikkel 13* som hovedregel formidles via Europols meldingstjeneste SIENA.

Departementet er noe usikker på om det er nødvendig at artikkel 12 uttrykkelig gjenspeiles i forskriften kapittel 71 og ber om høringsinstansenes syn.

Det foreslås etter dette at § 71-10 første ledd kan lyde:

Forhindres politiet i å utlevere opplysninger til et medlemsland på grunn av et lovbestemt krav om avgjørelse fra norsk domstol eller forvaltningsorgan utenfor politiet og påtalemyndighet som kan gi politiet den nødvendige tilgang, skal politiet *uten unødig opphold* på medlemslandets vegne fremsette begjæring om tilgang.

4.5 Kapittel V Sentral kontaktpunkt for utveksling av opplysninger mellom medlemslandene

I kapittel V gis det i artiklene 14 til 17 regler om de sentrale kontaktpunktene. Disse skal blant annet være kontinuerlig bemannet og være i stand til å motta, vurdere og formidle anmodninger om informasjon, samt kunne nekte å formidle informasjon. Medlemsstatene skal også påse at de sentrale kontaktpunktene har et saksbehandlingssystem som gjør det mulig å gjennomføre bestemmelsene i direktivet.

Samtlige av disse bestemmelsene er av organisatorisk karakter og vil derfor ikke bli implementert i forskriften.

4.6 Kapittel VI Avsluttende bestemmelser

Kapittel VI omhandler medlemslandenes plikt til å føre statistikk om utveksling av data i henhold til direktivet, som skal tilsendes Kommisjonen, se artikkel 18.

Artikkel 19 regulerer Kommisjonens rapporteringsplikt til Europa-parlamentet og Rådet. Artikkel 20 omhandler en endring i Schengen-avtalen og i artikkel 21 oppheves den gjeldende rammebeslutningen.

Artikkel 22 regulerer gjennomføringen av direktivet, hvorefter medlemslandene er forpliktet å gjennomføre direktivet i sin nasjonale rett innen 12. desember 2024.

Ingen av disse bestemmelsene må gjennomføres i norsk rett.

5 Økonomiske og administrative konsekvenser

Direktivet viderefører i det alt vesentlige gjeldende rett. Den mest sentrale forskjellen er at informasjonsutveksling som hovedregel vil skje via Kripos som det sentrale kontaktpunktet. Det legges til grunn at eventuelle merkostnader dekkes innenfor politiets ordinære budsjettammer.

6 Samlet forslag til forskriftsendringer

I politiregisterforskriften foreslås det følgende endringer:

Kapittel 71 overskriften skal lyde:

Kapittel 71 *Den europeiske unions råds direktiv (EU) 2023/977 10. mai 2023 om utveksling av informasjon mellom rettshåndhevende myndigheter*

Del I overskriften skal lyde:

I. Generelle bestemmelser ved utveksling av *opplysninger*

§ 71-1 skal lyde:

§ 71-1 *Formål*

I dette kapittel gjennomføres de bestemmelsene i rådets *direktiv* om utvekslingen av *opplysninger mellom* medlemslandenes rettshåndhevende myndigheter, som ikke allerede er gjennomført i politiregisterloven.

§ 71-2 nr. 1 og nr. 2 skal lyde:

1. medlemsland: stater som er forpliktet etter *dette direktiv*,
2. tredjeland: stater som ikke er forpliktet etter *dette direktiv*,

§ 71-5 skal lyde:

§ 71-5 *Informasjonskanal og språkvalg*

Politiet skal som hovedregel benytte de sentrale kontaktpunktene ved utveksling av opplysninger etter dette kapittelet. *Det sentrale kontaktpunkt i Norge er Kripos. Dersom anmodning om utlevering av opplysninger fremsettes av annen ansvarlig myndighet, jr. § 71-2 nr. 3, gjelder direktivet artikkel 4 nr. 1 tredje ledd og nr. 2 tilsvarende.*

Politiet skal bruke det arbeidsspråk som den valgte informasjonskanalen selv bruker.

Når anmodning om utlevering av opplysninger sendes direkte til ansvarlig myndighet i et annet medlemsland gjelder artikkel 8 i direktivet.

Del II overskriften skal lyde:

II. Utlevering av *opplysninger fra norsk politimyndighet*

§ 71-7 første ledd skal lyde:

Politiet sørger for at *opplysninger utleveres* til ansvarlig myndighet i medlemslandene i samsvar med bestemmelsene i romertall II. Utlevering skjer etter anmodning fra medlemslandets ansvarlige myndighet, jf. *direktivet artikkel 2 nr. 1.*

§ 71-7 fjerde ledd skal lyde:

Politiet kan ikke fastsette andre begrensninger i utvekslingen av *opplysninger enn* de begrensninger som allerede gjelder mellom norske myndigheter.

§ 71-8 skal lyde:

§ 71-8 *Tidsfrister og saksbehandlingsregler for utlevering av opplysninger*

Anmodninger om utlevering av opplysninger fra andre medlemsland besvares innenfor de fristene og i henhold til de saksbehandlingsreglene som følger av artikkel 5 i direktivet.

§ 71-9 oppheves.

§ 71-10 første ledd skal lyde:

Forhindres politiet i å utlevere opplysninger til et medlemsland på grunn av et lovbestemt krav om avgjørelse fra norsk domstol eller forvaltningsorgan som kan gi politiet den nødvendige tilgang, skal politiet *uten unødig opphold* på medlemslandets vegne fremsette begjæring om tilgang.

§ 71-11 oppheves.

§ 71-12 skal lyde:

§ 71-12 *Avslag på anmodninger om utlevering av opplysninger*

Politiet kan avslå anmodninger om utlevering av opplysninger dersom vilkårene i direktiv artikkel 6 nr. 1 er oppfylt og i henhold til saksbehandlingsreglene i artikkel 6 nr. 2 til 4.

§ 71-13 skal lyde:

§ 71-13 *Utlevering av opplysninger av eget tiltak*

Utlevering av opplysninger av eget tiltak skjer i samsvar med vilkårene i direktiv artikkel 7 nr. 1 og 2 og i henhold til saksbehandlingsreglene i artikkel 7 nr. 3 og 4.

§ 71-15 overskriften og første ledd første punktum skal lyde:

§ 71-15 *Saksbehandling ved utlevering av opplysninger*

Utlevering av opplysninger skal besluttes av den behandlingsansvarlige.

§ 71-15 annet ledd oppheves.

Del III overskriften skal lyde:

III. Anmodning om utlevering av opplysninger og behandling av opplysninger som er mottatt av et medlemsland

§ 71-16 skal lyde:

§ 71-16 *Anmodning om opplysninger fra annet medlemsland*

Politiet kan i saker som gjelder avdekking, forebygging eller etterforskning av et lovbrudd be et medlemsland utlevere opplysninger i samsvar med bestemmelsene i direktivet artikkel 4 nr. 3 til 6.